

Fámjin og Øravík. Men hesin læknin var ikki sum í Sandvík á sinni, tá eg mátti brúka makt fyri at driva hann við mær til Havnar. Nei, Nygaard lækni sprongdi seg fram í neyðsynjargongu hálv-nakin ímóti okkum og mætti okkum á hálvari leið. Og ljósmóðurin var ávegis.

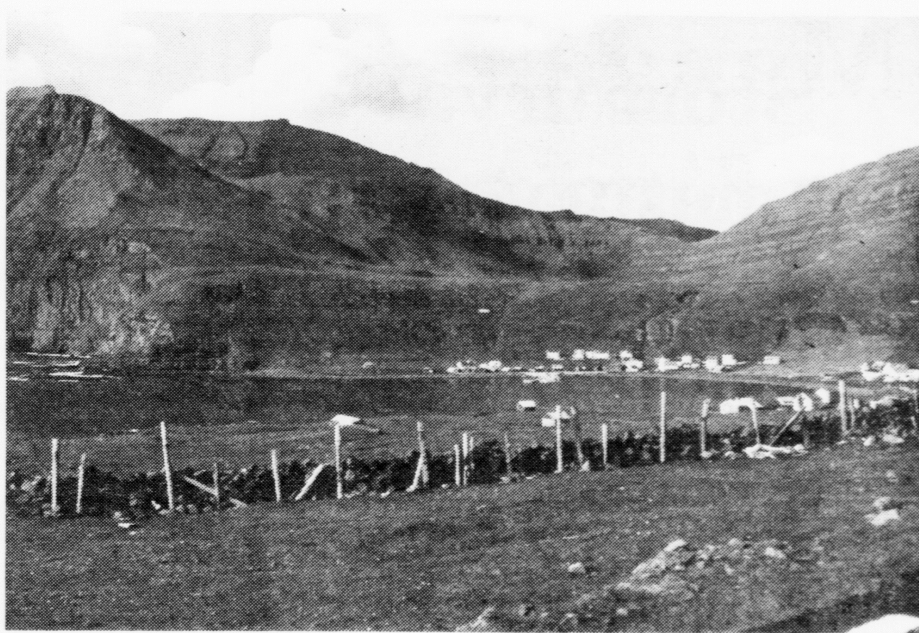
— Tað var ein trong um-støða fyri læknan at koma í. Úttuskaður eftir eina slíka sprengisgongu at koma fram at skurðborðinum fyri at berjast fyri at bjarga tveimum menniskjalívum. Við guðs hjálp bjargaði hann konu mini. Men eisini hetta barnið doyði tveir dagar seinri. Á sama hátt doyðu tvær aðrar konur — onnur úr Sumba hin úr Fámjin. Ikki kann eg gloyma munin millum tveir læknar. Lækninum, sum ikki spardi seg sjálvan fyri at bjarga tveimum menniskjalívum, egi eg takk-samur.

iningar gjørdur ikki vegin fyri at vinna pening, men fyri at fáa vegin, sum altíð hevði manglað og sum var neyðturviligi livsnervin í bygdini. Hetta visur at sjálvbjargingarviljin var nóg sterkur til at leggja tann fjórða meturin afturat á ókeypis teimum 5000 metrunum.

Sofus greiður frá, at arbeitt varð frá snimma á morgni til síðla á kvøldi. Tað er skiligt, at úrtøkan var hareftir — frá 19 til 30 oyru um tíman. Tað einasta, sum kommunan kom at gjalda var sprengievni, men teir vóru so hepnir at fáa sprengievni úr eini minni, sum rak á land.

— Men tey stakkals konufólk, leggur Sofus afturat, sum skuldu taka karmarnar upp hvørt kvøld. Hvat fingur tær fyri strið sitt?

— Ein vegur kann vera góður, men eitt vegasamband er ikki fullgjøgjað fyrr enn við einum berg-holi, endar Sofus í Kvilt samrøðu sína við Sosialin.

Fámjiningar gjørdur sjálvir vegin og tann eina meturin ókeypis millum Fámjin og Øravík

Gjerdur part av vegnum ókeypis

— Men vegurin varð gjørdur, tá neyð og deyði fylgdi hvørjum húsi í Fámjin. Sjálvir gjørdur fámjiningar vegin. Og ikki fyri pening, sjálvt um teir um somu tíð skuldu liva. Líka úr boportrinum í Fámjin til Ørskarð — hálva leið millum tvær bygdir — fingur teir jattað frá tí almenna 40.000 krónur til ein trýmetrav-veg. Men kommunan skuldi borga fyri einum fimtupart. Men so stórvir var viljin til at gera sitt besta fyri at fáa vegin, at fámjiningar ókeypis gjørdur vegin fyri kommununa, so hon ikki kom at borga nakað.

Kundu brúka fjallagøtuna

Í samband við Fámjins-vegin minnst Sofus aftur á ein valfund. Sambandsmaðurin Olivur Effersø var komin til Fámjins at agitera undan einum vali. Á fundinum spurdi ein fámjiningur, um teir ikki kundu fáa veg, men Olivur Effersø svaraði, at teir kundu rudda gøtuna undir rökunum, tí har høvdu forfedrarnir gingið í øldir. Hesi orðini vísa, hvussu torført tað var at fáa nakað igjøgnum tá. Ikki litið varð gjørt fyri at fáa vegasamband millum Fámjin og Tvøroyri.

— Men tað størsta risa-takið, sum fámjiningar tá lyftu, var tá teir varnað-ur, at ein trýmetrabreiður vegur neyvan kundi brúkast, tá glerstoytt var ella tá kavin lá tjúkkur. Av teirri grund varð ein-mælt samtykt at gera vegin fyra metrar. Fámj-

Lurtaði eftir politiska tjakinum í heiminum — mannfólkini vóru javnaðarmenn, kvinnurnar samband Samrøða við Mortan Mørk, sum fylti 60 hósdeggin

— Ert tú havnarmaður av uppruna ella hvussu?

— Ja, eg eri føddur úti í Bø, men síðan keypti pápi hús við Hoyvíksvegin. Okkara fyrsti býráðsformaður, Mads Winther, átti tey.

Meðan eg enn var smá-drongur, gjørdist mamma sjúk, og doyði nøkur ár seinni, og tey úti á Frælsinum, Claudina og Harald Eirikstoft tóku meg og har bleiv eg so verandi.

— Varst tú í ætt við tey?

— Ja, kona Harald og omma á Brekku í Havn vóru systkinabørn. Um-framt var í húsinum ein gumma mín, Margretha, sætta úr Miðvági, og tað var líkasam hon, sum tók meg, eg kallaði hana gummu, og Claudinu og Harald rópti eg ommu og abba, og har var eg sum teirra egna barn. Tað var ongin munur gjørdur á mær og børnunum, og hesi vóru og eru eisini ógvuliga góð við meg.

Nógv pláss at spæla á

— Hvussu gekk dagurin hjá einum havnadrøngi tá í tíðini, í tjúgunum?

— Um vit taka frittiðina fyrst, so var tá ikki nógv leikutoy, men vit høvdu mótvegis børnunum nú nógv pláss at spæla á. Tá vóru nógvir traðir at spæla á, til dømis lupu vit roysni, t.v.s. lupu uppum steinar og tvørturum áir. Vit fektu og kriggjað-ust, fiskaðu sil, sparkaðu bólt, svumu í Sandá og Sandagerði. Prósthjúnini Dahl vóru altíð blíð at koma inn til, og vit spældu ofta í urtagarðinum, okkum dæmði sera væl at klintrast í træ-unum.

Í skúla fóru vit hvønn dag, tað einasta, ið forðaði okkum, var tá stórkavi legðist, tá varð ikki griv-ið, ei heldur var nøkur kavaplogv.

Eg gekk í privatskúla øll árin, úti hjá fru Mohr á Landavegnum, ein góð, men strong lærarinna. Vit máttu lesa uppá, dugdu vit ikki, varð antin eftir-siting ella ein undir vang-an.

— Hvørjar lærugreinar høvdu tit?

— Vit byrjaðu við donskum, biblísu og skrivning, síðan kom fer-oykskt, rokning, landa-læra, Danmarkarsøga, lærubók og sálmaerindi.

Vit eru fyri at hjálpa

— Og tá so skúlin var liðugur og tú hevði fingið prestahondina á hævðið, hvat so?

— Tá, í 1932, var ikki nógv at forvinna. Eg tók ymist fyrifallandi arbeið, t.d. á kajuna at lossa, eini tvey ár var eg hjá Óla smið og lærði at hægga grót, og tað, sum eg lærði har, kom mær til góða hjálp seinni.

Tá kriggið byrjaði, fór eg í Landshandilin, ella ella beinari navnið var tá Færøernes offentlige vare-forsyning og var eg har til henda helt uppat.

Aftaná hetta sigldi eg eini 10 ár sum supercargo ella sum kendur maður eftir fiski og sild og við vøru. Og nú til seinast havi eg verið eini 12 ár hjá Tórshavnar Býráð.

Eg byrjaði í asfaltinum, síðan fór eg til Jóin og havi nú uppsýnið við rein-haldi av gøtum og klo-akkum. Mær dæmar væl at vera í arbeiði hjá kommuni.

— Og vit kunnu siga tað sama, at borgarunum dæmar sanniliga væl, at tú hevur hetta uppsýnið, tí vit vita, at vit altíð kunna

heita á teg og tosa við teg, og i ein handavend ordnar tú tað, tú verður biðin um, blidliga og fyrikomandi.

— Takk fyri tað, vit eru jú fyri at hjálpa, har vit kunnu.

Fingu grundstykki á Frælsinum og arvaðu hús í Nólsoy

— Ja, Mortan, hatta var arbeiðsdagurin, men familjulívið. Tú bleivst jú verandi úti á Frælsinum, tá tú giftist við Vinnu úr Nólsoy.

— Sum so mangur, giftist eg inn, tú sært, eg var sum eitt barn av hús-inum, abbi forerdi mær grundøki á træðni. Har bygdu vit so og fluttu inn í 1945, og har hava vit so búð við okkara 4 børnun.

— Hava tit ikki eisini hús úti í Nólsoy?

— Jú, kona mín arvaði barnaheimið »Gartra-stovu«, og vit eru ofta har úti og ferlast, har er so friðaligt, ongir bílar, fólk hava stundir at liva og eisini at tosa við menniskju. Okkum dæmar væl har úti, eisini hava nólsoyingar og havnamenn komið so væl útav tí.

— Tú hevur komið nógv í KFUM.

— Eg gekk sum ungur drongur hjá Christensen, KFUM skrivara, og var við at stovna KFUM (16. september 1938), og her havi eg haft mangar góðar og ríkar lætur, og í KFUK kom eg sjálvandi nógv.

— Ert tú ikki eitt slag av umsjónarmanni hjá KFUK?

— Tað vil eg nú ikki siga, men eg royni at retta teimum eina andi hond, tá eg